

подій у вашому житті, і вам просто випало жити в цій конкретній версії. Це дика ідея для роздумів, і вона наштовхує на питання: «Що було б правдою в кожній із можливих версій вашого життя, а не лише в цій?». Ці універсальні істини, вочевидь, є найважливішими речами, на яких варто зосередитися, тому що вони не ґрунтуються на випадковості, удачі чи нещасному випадку.

Підприємець та інвестор Навал Равікант сказав про це так: «З 1000 паралельних усесвітів ви хочете бути багатими у 999. Ви не прагнете бути багатими у тих 50 з них, де вам пощастило, тому ми хочемо виключити фактор везіння... Я хочу жити так, щоб якщо моє життя повториться 1000 разів, то Навал був би успішним 999 разів»².

Ось про що ця книга: за наявності тисячі паралельних усесвітів, що було б правдивим у кожному з них?

Кожен із наступних 23 розділів можна читати окремо, тому немає нічого поганого в тому, щоб пропускати й вибирати якийсь на власний розсуд. Їх усі об'єднує моя впевненість, що кожна з цих тем буде такою ж актуальною через сотні років, як і сотні років тому.

Жоден із розділів не є довгим. Будь ласка, не дякуйте. Багато з них взято з мого блогу на *Collaborative Fund*, де я пишу на теми на перетині грошей, історії та психології.

У першому розділі йдеться про те, наскільки крихким є світ. Цей розділ містить особисту історію про найстрашніший день у моєму житті.

Висячи на волосині

Якщо ви знаєте, де ми були, то розумієте, що ми й гадки не маємо, куди йдемо.

Важливим уроком історії є усвідомлення того, що велика частина світу висить на волосині. Деякі з найбільших і найпошлюбніших змін в історії сталися через випадкову, непередбачувану, необдуману зустріч або рішення, які призвели до магії або хаосу. Письменник Тім Урбан якось написав: «Якби ви повернулися в минуле, до свого народження, ви побоялися б щось робити, бо знали б, що навіть найменші поштовхи в сьогоднішній день можуть спричинити значний вплив на майбутнє»¹.

Яка моторозна істина.

Дозвольте розповісти вам особисту історію про те, як я зацікавився цією темою.

Я виріс на лижних змаганнях на озері Тахо. Я став членом лижної команди «Долина Скво», і протягом десятиліття це був центр мого життя.

Наша лижна команда складалася з десятка лижників. На початку 2000-х ми були підлітками, і більшість із нас провела більшу частину свого життя разом. Ми каталися на лижах шість днів на тиждень, десять місяців на рік, подорожуючи в усі куточки світу, де тільки можна було знайти сніг.

З більшістю команди я не був близький: ми проводили занадто багато часу разом і билися, наче

коти. Але четверо з нас стали нерозлучними друзями. Це історія двох із цих приятелів — Брендана Аллана та Браяна Ричмонда.

15 лютого 2001 року наша команда щойно повернулася з перегонів у Колорадо. Наш рейс додому затримали, бо на озеро Тахо налетіла екстремальна, навіть за місцевими мірками, хуртовина.

Неможливо проводити лижні перегони, коли лежить ковдра свіжого снігу, для перегонів потрібен міцний крижаний покрив. Тож тренування скасували, і Брендан, Браян та я підготувалися до тижня, як ми його називали, вільного катання: безладного дуркування, вештання на лижах околицями й просто гарного проведення часу.

Раніше того місяця в Тахо випало кілька десятків сантиметрів легкого, пухнастого снігу, який утворився з морозно-крижаного повітря. Шторм, що вдарив у середині лютого, був іншим. Він був теплим — ледь на рівні точки замерзання — і потужним, залишивши після себе три фути важкого, мокрого снігу.

Тоді ми про це не думали, але поєднання щільного шару снігу поверх пухкого створює хрестоматійні лавинонебезпечні умови. Легка основа з важким шаром снігу зверху є неймовірно крихкою і схильною до ковзання.

Гірськолижні курорти досить добре захищають гостей від лавин, закриваючи найнебезпечніші схили й використовуючи вибухівку для навмисного спуску снігу пізно вночі, до того як уранці прийдуть клієнти.

Але якщо ви катаєтесь, ігноруючи обмеження — проникаєте під мотузками загорожі, щоб покататися забороненою й незайманою місцевістю, — ця система вам не допоможе.

Вранці 21 лютого 2001 року Брендан, Браян і я зустрілися в роздягальні лижної команди «Долина Скво», як і сотні разів до цього. Останніми словами Браяна, коли він виходив із дому того ранку, були: «Не хвилюйся, мамо, я не буду кататися за обмежувальною лінією».

Але щойно стали на лижі, ми зробили якраз навпаки.

Зворотний бік долини Скво (тепер вона називається Палісад Тахо), за підіймачем КТ-22, — це ділянка гори довжиною близько півтора кілометра, яка відділяє Скво від гірськолижного курорту *Alpine Meadows*.

Це дивовижне місце для катання на лижах — круте й широке, з пересічною місцевістю. До 21 лютого я катався там на лижах, мабуть, із десятків разів. Однак це не було одне з наших улюблених місць, тому що воно забирало дуже багато часу: нас постійно викидало на ґрунтову дорогу, звідки ми змушені були автостопом повертатися до роздягальні.

Того ранку Брендан, Браян і я вирішили покататися на лижах.

Пам'ятаю, що за кілька секунд після того, як пірнув під обмежувальні мотузки, я потрапив у лавину.

Я ніколи раніше не стикався з лавиною, але це було незабутньо. Я не чув і не бачив, як вона зійшла. Я просто раптом зрозумів, що мої лижі вже не на землі, а буквально пливуть у хмарі снігу. У таких випадках ви не можете контролювати ситуацію, тому що не ви штовхаєте сніг, щоб отримати зчеплення з лижами, а сніг штовхає вас. Найкраще, що

ви можете зробити, це утримувати рівновагу, щоб залишатися у вертикальному положенні.

Лавина була невелика і швидко зійшла.

— Ти бачив ту лавину? — пам'ятаю, як я сказав це, коли ми вийшли на дорогу.

— Ха-ха, це було круто, — відповів Брендан.

Ми не промовили більше жодного слова про це, поки їхали автостопом назад до нашої роздягальні.

Коли ми повернулися до Скво, Брендан і Браян сказали, що хочуть знову покататися.

Не знаю чому, але я не хотів їхати.

Проте в мене виникла ідея. Брендан і Браян могли б знову покататися на лижах, а я об'їхав би машиною і забрав їх, щоб їм не довелося повертатися автостопом.

Ми узгодили план і розійшлися, як домовилися.

Через тридцять хвилин я під'їхав до ґрунтової дороги, де мав забрати Брендана і Браяна.

Їх на домовленому місці не було.

Я почекав ще тридцять хвилин, перш ніж здався. Спуск на лижах тривав близько хвилини, тому я знав, що вони вже не прийдуть. Я припустив, що вони випередили мене й уже поїхали назад автостопом.

Я повернувся до нашої роздягальні, сподіваючись зустріти друзів. Там їх теж не було. Я порозпитував навколо. Ніхто їх не бачив.

Пізніше того ж дня, близько 16:00, мама Браяна зателефонувала мені додому.

Я пам'ятаю кожне слово.

— Привіт, Моргане, Браян сьогодні не вийшов на роботу. Ти не знаєш, де він? — запитала вона.

Я сказав їй правду.

— Ми каталися на лижах зі зворотного боку КТ-22 сьогодні вранці. Вони з Бренданом знову подалися кататися, я збирався забрати їх дорогою. Але їх там не було, і відтоді я їх не бачив.

— Боже мій, — вимовила вона. Клац.

Мама Браяна сама була досвідченою лижницею. Думаю, тієї миті вона зрозуміла, що могло статися. І я теж.

Години спливали, і всі почали хвилюватися.

Зрештою, хтось зателефонував у поліцію і подав заяву про зникнення людей. Поліція не поставила-ся до неї дуже серйозно, припустивши, що Брендан і Браян, ймовірно, втекли на вечірку.

Я знав, що це не так.

— Їхнє взуття ось тут, — сказав я, вказуючи на кросівки Брендана і Браяна на підлозі роздягальні. — Це означає, що вони взуті в лижні черевики. І зараз дев'ята вечора. Замисліться: дев'ята вечора, а вони взуті в лижні черевики.

Це був перший момент, коли всі перезирнулися та усвідомили, наскільки все погано.

Близько десятої мені сказали їхати до пожежної частини «Долини Скво», де я познайомився з місцевою пошуково-рятувальною командою.

Я переповів їм усе, що Брендан, Браян і я зробили того дня. Пошукова команда витягла ці гігантські фотокарти, які, напевно, були зроблені з гелікоптера. Я показав їм, де саме ми увійшли в заборонену зону.

Я розповів їм про невелику лавину, що зійшла того ранку. Щойно я згадав про неї, я побачив, так би мовити, як у головах рятувальників розставились крапки над «і». Пам'ятаю, що коли я завершив

розповідь, двоє рятувальників подивилися один на одного й зітхнули.

З гігантськими прожекторами й командою пошукових собак рятувальники посеред ночі вирушили на пошуки Брендана і Браяна.

Пізніше я дізнався, що, як тільки вони увійшли в заборонену зону, на яку я вказав як на місце нашого катання, то виявили свіжі сліди нещодавнього лавинного завалу. За словами одного з рятувальників, завал був величезний, «наче половину гори знесло».

Я повернувся до роздягальні близько опівночі. Паркувальний майданчик «Долини Скво» може вмістити кілька тисяч автомобілів. На той час він був майже порожнім. Усі роз'їхалися по домівках, окрім двох машин, припаркованих поруч: джипа Брендана і пікапа *Chevrolet* Браяна.

Я намагався заснути на лавці в роздягальні, але не міг стулити очей. Пам'ятаю, я думав, що Брендан і Браян ось-ось увірвуться у двері, і ми будемо потішатися з того, як мені довелось викликати поліцію, щоб їх знайти.

До дев'ятої ранку роздягальня була заповнена іншими лижниками, батьками, друзями та родичами, які прагнули допомогти. Вона стала перевалковим пунктом для пошуків.

Я приліг на лавку й нарешті заснув.

Через кілька хвилин прокинувся від криків і метушні.

Я знав, що сталося. Нікому не довелось цього казати.

Я пішов на другий поверх у роздягальню, де побачив маму Браяна на дивані. Це був її крик.

— Мені так шкода, — сказав я їй, ридаючи.

Важко описати такий момент. Я не знав тоді, що ще сказати. Я не знаю, що ще сказати зараз.

Пошукові собаки натрапили на місце в лавинному полі, де рятувальники щупами знайшли Брендана і Браяна, похованих під двома метрами снігу.

Вони народилися з різницею в один день, а померли за три метри один від одного.

Пізніше того ж дня я поїхав до батька на роботу. Я хотів бути поруч із сім'єю. Він зустрів мене на паркувальному майданчику і сказав: «Я ще ніколи не був такий радий тебе бачити». Це був єдиний раз у моєму житті, коли я спостерігав, як він плаче.

До того моменту мені не спадало на думку, наскільки я був близький до того, щоб вирушити з Бренданом і Браяном у той фатальний спуск.

Тоді я почав запитувати себе: «Чому я проїхався з ними на лижах того ранку, а потім відмовився від другого спуску — ухвалив рішення, яке майже напевно врятувало мені життя?».

Я думав про це мільйон разів. І не маю жодної відповіді.

Гадки не маю.

Це не має пояснення.

Я не обмірковував, не прораховував небезпеки, не консультувався з експертами, не зважував усіх «за» і «проти».

Це була повна випадковість, випадковий і бездумний фрагмент тупого везіння, який став